

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์
ของวิทยาลัยครุ เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต เพื่อเป็น
นักสื่อสารพัฒนาการ ในระดับท้องถิ่น

นางสาว พรรยาพิพา สินไซย

คุณขวัญทรัพย์กร
อาจารย์ครุ่นเรืองวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาในสาขาสื่อสารมวลชน
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-131-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014093

แบบ ๑๗๓๐

THE OPINION OF TEACHERS COLLEGES ADMINISTRATORS AND
TEACHERS IN COMMUNICATION ARTS CONCERNING THE
EDUCATION OF THEIR STUDENTS TO BECOME
LOCAL DEVELOPMENT COMMUNICATORS

Miss Pantipa Sinchai

ศูนย์วิทยบริพยากร
อธิการบดีมหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-131-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์
ของวิทยาลัยครุ เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต เพื่อเป็นนักสื่อสารพัฒนาการ
ในระดับท้องถิ่น

โดย

นางสาว พรพรรณพิพา สินไซย

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คอมมิเตี๊บบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ภาวร วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรไสภณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ จุนพล รอดคำดี)

พระพิพาก ลินไชย : ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ของ
วิทยาลัยครู เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต เพื่อเป็นนักสื่อสารพัฒนาการในระดับท้องถิ่น (THE
OPINION OF TEACHERS COLLEGES ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN
COMMUNICATION ARTS CONCERNING THE EDUCATION OF THEIR STUDENTS
TO BECOME LOCAL DEVELOPMENT COMMUNICATORS) อ.พรีกษา :
รศ.ดร.สุรพล วิจุฬารักษ์, 124 หน้า.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทราบและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครู 17 แห่ง เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต เพื่อเป็นนักสื่อสารพัฒนาการในระดับท้องถิ่น พร้อมทั้งหาข้อบุกเบิกเกี่ยวกับการเรียนการสอนและแนวโน้มในการผลิตบัณฑิต ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์เห็นตรงกันว่า นักสื่อสารพัฒนาการในระดับท้องถิ่น ควรมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองและความต้องการของท้องถิ่นที่ตนปฏิบัติงานอยู่ เป็นอย่างดี ส่วนคุณสมบัติ เฉพาะตัวที่สำคัญคือ มีความกระตือรือร้น และตั้งใจในการทำงาน ผู้บริหารและอาจารย์ยังเห็นตรงกันอีกว่า วิชาที่ควรเน้นที่สุดคือวิชาที่เน้นความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เกี่ยวกับวิธีสอนควรให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติจริงมากที่สุด ใช้การสอนแบบบรรยายให้น้อยที่สุด สำหรับอุปกรณ์การสอนควรนำสื่อหรือทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น เช่นหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นหรือแม้แต่สื่อบุคคล เช่น ผู้นำท้องถิ่นมา เป็นสื่อในการสอนให้มากที่สุด การประเมินการเรียนการสอนควรใช้การทดสอบภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงมากที่สุด ผู้บริหารและอาจารย์เห็นตรงกันว่าการผลิตบัณฑิตสาขาวิชานี้ ควรบุ่งให้สามารถประกอบอาชีพอิสระได้มากที่สุด โดยที่ไม่ไปผูกพันกับผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผู้บริหารและอาจารย์เสนอความคิดเห็นเพื่อเติมตรงกัน เป็นส่วนใหญ่ว่า ควรเตรียมอาจารย์ที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาให้พร้อมและเพียงพอ มีห้องฝึกปฏิบัติงานที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอนให้เพียงพอเหมาะสม และควรมีหลักสูตรปริญญาครึ่งปีรัชฎาและเนื้อหาของหลักสูตรที่ชัดเจน

คุณวิทยากร คุณครุนพ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ ..... พวรรณ กิษา สีฟ้า

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

PANTIPA SINCHAI : THE OPINION OF TEACHERS COLLEGES ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN COMMUNICATION ARTS CONCERNING THE EDUCATION OF THEIR STUDENTS TO BECOME LOCAL DEVELOPMENT COMMUNICATORS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.SURAPONE VIRULRAK, Ph.D. 124 PP.

This study was to find out and compare the opinions of teachers colleges administrators and teachers in Communication Arts from 17 teachers colleges concerning the education of their students to become local development communicators. In additions, all data about teaching, trend to educate students were find out ; also problems and recommendations.

According to this research, administrators and teachers generally agreed that local development communicators should have skill and understanding in problems and needs of their locality. These communicators should be enthusiastic persons and have strong intention to work in local area. Administrators and teachers saw that the subjects being taught should be highly applicable and practical. The teaching methods should allow students with real practicing and the least teaching method should be lecture. They suggested that employment of local media resources such as local newspapers, local opinion leaders should be use in teaching. The administrators and teachers forecasted the trend of individual enterprises should be emphasised. There is no significant difference in opinions between administrators and teachers.

Moreover, administrators and teachers recommended that there should have enough teachers with sufficient background subject and well equipped laboratory. Finally, B.A. curriculum should be thoroughly prepare with sufficient philosophy and subject content.

ศูนย์วิทยทรรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตรพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ..... อรุณรัตน์ กิ่งนา ๕๖๗๖๙
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เหราะได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลืออย่างดีเยี่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ชึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นดีๆ ของการวิจัยมาด้วยดี ตลอดจนช่วยตรวจสอบและแก้ไขในการเรียนเรียงวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี่ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสก旦 ชึ่งเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนช่วยตรวจสอบ เกี่ยวกับสิทธิและการวิเคราะห์ข้อมูล และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี ชึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้แนวความคิดและคำแนะนำในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขแบบสอบถาม และให้ข้อคิดเห็นดีๆ ที่ทำให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด และขอขอบคุณผู้บริหารและอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยตอบแบบสอบถาม และเนื่องจากทุนบางส่วนในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้รับมาจากการอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จังหวัดพระคุณเมืองพิษวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ฯ และพี่ ฯ นิเทศศาสตร์รุ่น ๘ และ ๙ ทุกคนที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอรบกวนขอขอบคุณ บิดา-มารดา ชึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและเคยเป็นกำลังใจ ตลอดจนพี่ ฯ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พรรณพิพา สินไชย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๙
บทที่	
1. บทนำ	1
ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลง เนื้องคืบ	7
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
สถานภาพปัจจุบันและบทบาทที่ควรจะเป็นของวิทยาลัยครุ	9
บทบาทของครุในการพัฒนาท้องถิ่น	18
เป้าหมายและทิศทางในการผลิตบัณฑิต	20
การสื่อสาร เพื่อการพัฒนา	26
หน้าที่ของการสื่อสารในการพัฒนา	32
บทบาทของสื่อต่าง ๆ ใน การพัฒนาท้องถิ่น	33
การใช้การสื่อสาร เพื่อการพัฒนา	37

หลักการ เลือกใช้สื่อ เพื่อการพัฒนา	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
 3. วิธีดำเนินการวิจัย	 49
กลุ่มประชากรและตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
วิธีสร้าง เครื่องมือ	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4. ผลการวิจัย	55
ตอนที่ 1 ข้อมูลที่นำไปเกี่ยวกับผู้สอนแบบสอบถาม	55
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าตอบระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับระดับความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาและ ระดับความคิด เท็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักสื่อสารพัฒนาการ ในระดับท้องถิ่น	63
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	81
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผลการวิจัย	93
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	107
รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	108
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	109
แบบสอบถาม	111
ประวัติผู้เขียน	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ จำแนกตาม เพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิทางการศึกษา	55
2	ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน	57
3	ร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์จำแนกตามประสบการณ์ด้าน การสอน	58
4	ร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์จำแนกตามพื้นความรู้หรือ ประสบการณ์ทางสาขาวิชานิเทศศาสตร์	60
5	ร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามการพิจารณา เลือกผู้ที่มาสอนสาขาวิชา นิเทศศาสตร์	62
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของระดับ ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร เพื่อการพัฒนา	63
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถของนักสื่อสารพัฒนาการ ในระดับท้องถิ่น	66
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณสมบัติ เฉพาะด้านของนักสื่อสารพัฒนาการในระดับท้องถิ่น	69
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอนด้านเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ...	72
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอน ด้านวิธีสอน ในหลักสูตรสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ...	74
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอน ด้านอุปกรณ์การสอน	75

ตารางที่		หน้า
12	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	77
13	ร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวโน้มในการผลิตบัณฑิต	79
14	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตสาขา นิเทศศาสตร์ในวิทยาลัยครุ เพื่อเป็นนักสื่อสารพัฒนาการใน ระดับท้องถิ่น	81
15	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ในวิทยาลัยครุ เพื่อเป็นนักสื่อสารพัฒนาการ ในระดับท้องถิ่น	83

ศูนย์วิทยทรัพยากร บุคลากรและมหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

1	ทิศทาง และขั้นตอนของการพัฒนาวิทยาลัยครู	10

**ศูนย์วิทยบรังษยการ
อุปสงค์และมหาวิทยาลัย**